

Den helige Mikael's dag i nådens år 2022 - Åke Malander

Introitus Psalt 103:19-22, 2 Kon 6:14-17, Upp 12:7-12, Matt 18:1-11, II Mark 10:13-16

Idag firar vi den helige Mikael's dag, som då slår ut den ordinarie söndagen. Temat för dagen är "Änglarna", och i dagens introitus har vi de bekanta orden:

Lova HERREN, ni hans änglar, ni starka hjältar som utför hans befallning, så snart ni hör ljudet av hans befallningar:

I inledningen till Matteus 18, som utgör vår evangelietext, talar Herren Jesus allvarliga ord till lärjungarna, och därmed även till oss, och han sätter fokus på barnen, de små och deras änglar. Även i predikotexten, Markus 10: 13-16, sätter han barnen i centrum. De båda texterna har något gemensamt ifråga om lärjungarnas attityder och Jesu svar; de avslöjar storhet och ringhet eller ringhet och storhet. Vi kan därför samla dagens tankar kring den fråga som här kan anas:

Vilka är kvalificerade för himmelriket?

Först låter vi själva händelsen tala

Vi läser kort och gott: *"Man bar fram små barn till Jesus för att han skulle röra vid dem"*. Det står inte att det var mammorna som kom med sina små, men vi kan nog anta att det var så. Där har några mammor träffats och sitter pratar om både det glada och det jobbiga med småbarn, när en av dem säger: Vet ni, Mästaren Jesus från Nasaret är här. Vi går till honom så att han får röra vid dem och välsigna dem. Sagt och gjort. Då måste vi ju först av allt få gratulera dessa mödrar till det lyckligaste beslut de kunde ta i omsorgen om sina små: de förde dem till Jesus. Men se, lärjungarna tänkte annorlunda om det hela och avvisade dem: Ni kan väl inte bara komma här och besvära Mästaren med era småbarn! De tänker i kategorien stora och små, tillräckligt stora och alltför små. Vi konstaterar då först att:

Man kan vara för stor för himmelriket men aldrig för liten

En annan gång kom lärjungarna till Jesus med frågan om vem som är den störste i himmelriket. Detta är egentligen inte så underligt; de är barn av Adam, de är människor, barn av syndafallet. Till det mänskliga syndafördärvet hör just detta: tendensen att vilja se upp till storheten och se ner på ringheten. (Det kom för drygt 50 år sedan en bok med den talande titeln: "Vårt förakt för svaghet".) Men borde vi inte kunna vänta bättre av lärjungarna, som ju ändå hade varit tillsammans med Jesus så lång tid? De små barnen ville de visa bort, och själva ville de höra vem som är störst. Utifrån dessa två händelser, där lärjungarnas oförstånd om himmelrikets egenskaper lyser igenom, måste vi få ställa två viktiga frågor: Hur kommer man överhuvudtaget in i himmelriket? Och, för det andra: Har även barnen en plats där, är de små också inräknade när Jesus säger sitt: *Kom till mig!*? Båda gångerna sätter Jesus fingret på deras ömma punkt. De talar om storhet, han talar om ringhet – Guds tankar är inte människors tankar.

Lärjungarna tänker utifrån lagens väg – Jesus undervisar om evangelium

Jesus undervisar alltså inte om hur man ska uppnå en sådan grad av storhet att man kan bli kvalificerad för Guds rike. Nej, *"Människosonen har kommit för att frälsa det som var förlorat."* Här måste vi alltså tänka om helt och hållet: om man inte omvänder sig och blir som ett litet barn, kommer man inte ens in i himmelriket. Ska vi förstå detta så, att de små barnen är mer ödmjuka och fromma? Mina vänner, en titt i sandlådan räcker för att se och förstå att även de har del i syndafallets verklighet. Vad är det då hos barnet som den vuxne inte har? Det är inte så, det är tvärtom, barnen saknar något, nämligen den barlast av egenrättfärdighet som vi vuxna bär på, och som vi utifrån vår gamla natur gärna vill föreställa oss ska gagna vår salighet, åtminstone till någon liten del. Ja bär vi alltid på lagens och lagiskhetens tänkande. Och det är ytterst sett detta som ligger bakom lärjungarnas avvisande hållning. Vem som helst kan väl ändå inte när som helst få komma till Jesus och tro på honom! Tvärtemot lärjungarnas, d.v.s. vår naturliga, inställning säger Jesus just sitt: *"Kom till mig!"*, men tyvärr är alltför många alltför stora för att behöva lyssna till hans röst.

Himmelriket är till för de små, dit måste man födas på nytt

Att man måste bli som ett barn är ett annat uttryck för att man måste bli född på nytt, och detta är nu inget man själv kan åstadkomma. I det naturliga livet föds man av sin mor, men genom den födelsen är man ”kött”, som Jesus säger i samtalet med Nikodemus, och hur mycket människan än anstränger sig så kan hon inte se Guds rike om hon inte blir född på nytt. När vi föddes hit till världen, den naturliga födelsen, var det vår mors verk (och även värk!), inte något vi åstadkom, inte vårt verk. Likadant är det med den nya födelsen, den är helt och hållet ett Guds verk – genom vatten och den Helige Ande. Här var det så att man *bar fram* barnen till Jesus, de kunde inte själva ta sig till honom. Så har det bildligt talat gått till med oss alla. I förklaringen till 3:e trosartikeln heter det: ”Jag tror att jag inte av mitt eget förnuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komma till honom, o.s.v.”

Det Jesus här säger om de små barnen kan även tillämpas på små och ringa Guds barn oavsett deras ålder. ”*Hindra dem inte*” gäller även om vuxna ”små Guds barn”. I bekännelseförsamlingar riskerar, märkligt kan det tyckas, själva bekännelsen att bli som, eller åtminstone upplevas som något slags prov man måste klara, när det är tvärtom: en fri, fullkomligt fri gåva, något man *får* tro på även om man ännu har en bristande insikt i trons alla delar. Församlingen är ju en samling av lärjungar, inte av fullärda. Men församlingen finns och verkar mitt i den gudsfrånvända världen.

Förförelser och faror hotar himmelrikets barn, hotar Kristi kyrka

Jesus talar inte bara om välsignelsen av att ta emot de små barnen. Han talar även allvarliga varningsord: Den som förleder en av ” *dessa små som tror på mig*”, för honom vore en kvarnsten om halsen ett ringa straff mot den dom som väntar. Tron hos dessa små, som utifrån vad vi sa tidigare även kan vara ”små Guds barn”, den tron är inte en gång för alla given tro, den är sårbar och utsatt för angrepp och anfäktelser. Att förleda en av dessa små är just att angripa och anfakta deras tro och komma dem att vackla och kanske förlora tron. Att Gud ser ytterst allvarligt på detta framgår ju av Jesu kraftiga ve-rop. Det är inte möjligt annat än att förförelser måste komma säger han, och det beror ju på att Jesu lärjungar, de kristna, visserligen inte är *av* denna världen men dock lever *i* denna världen, och världen är och förblir gudsfrånvänd, den ligger i den ondes våld. Med förförelser tänker nog vi som bekännelsekyrka främst på falska läror, men det är inte det enda. Falskt leverne är lika allvarligt antingen det tar sig uttryck i ett förvärldsligande av församlingen eller kanske att en lagiskhetens anda smyger sig in. Men betänk, kära kristna, att det försåtligaste hotet inte kommer utifrån utan inifrån dig själv, ifrån din egen gamla människa. Nu ska vi dock inte låta oss nedslås inför dessa yttre och inre hot.

Guds små lever under änglarnas beskydd

Guds barn står förvisso under världens hot och agg, men de står samtidigt, dag som natt, under änglars beskydd. Änglarna är liksom vi skapade varelser, men de är andevarelser, okroppsliga väsen. De tillhör den himmelska världen och kan därför inte uppfattas med våra sinnen, även om de vid vissa bestämda uppdrag kan uppenbara sig i mänsklig skepnad. Vi talar nu om de goda änglarna. De är Guds tjänare, starka hjältar, alltid redo att uträtta Guds befallningar. De är inte allvetande, de är inte allestädes närvarande, och de får *inte* tillbedjas. De är utsända för vår skull: ”*Är inte änglarna andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som ska ärva frälsningen?*” heter det i Hebreerbrevet. Ändå är det bara en enda gång som Jesus talar om bestämda personer och deras änglar, och då är det inte apostlarna eller några höga herrar han talar om utan de små barnen. ”*Deras änglar i himmelen ser alltid min himmelske Faders ansikte.*” Detta är för Guds små barn ett kraftigt tröstens och glädjens ord, mitt i de allvarstygda ord som Jesus talade i dagens evangelietext. En del handskrifter har ett tillägg, en extra vers: ”Ty Människosonen har kommit för att frälsa det som var förlorat”. Vi vet att Jesus har uttalat de orden, t.ex. då han var gäst hos publikanen Sackeus i Jeriko. Om han sa detta även vid det här tillfället kan vi låta vara öppet, men dessa Jesu ord passar direkt in på det vi ska ta till oss på den helige Mikael's dag. Vi är i oss själva förlorade syndare, hjälplösa som små barn, men just för sådana skull blev han själv ett litet barn; Gud blev människa, och om just sådana som vi säger han de förunderliga orden: ”*Låt dem komma till mig och hindra dem inte.*” Och för att styrka och bevara oss under vår vandring genom en gudsfiendtlig värld sänder han sina heliga änglar att vaka över oss och bevara oss. Då kan vi med trons glädje och trygghet sjunga med den gamla psalmen: ”Så står alltsammans i Guds nåd, att saliga vi bliva”. Amen.

Lova HERREN, min själ, ja allt vad i mig är ska prisa hans heliga namn.